

ACC. N:R. M. 7212 : 1-33.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Småland Upptecknat av: Carl Viking
Härad: Uppvidinge m. fl. Adress: Fuvåkra, Kvåksmåla
Socken: Ålgö m. fl. Berättat av: Carl Viking
Uppteckningsår: 1941. Född år 1874 i Ålgö m. fl.

Gamla jaktmetoder

s. 1-33.

Fjäder

s. 1-27

Örn

s. 28-30

Teckningar

s. 31-33.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R. M. 7212 : 1-33.

Landskap: Småland. Upptecknat av: Carl Viking
Härad: Uppvidinge, m. f. Adress: Furåkra Kråksmåla.
Söcken: Blighult, m. f. Berättat av: Carl Viking
Uppteckningsår: 1941. Född år 1874. i Blighultsocken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Uppteckningen utgör om våra allmän-
nas jaktbara, matnyttiga, skogs-
fåglar, deras fortplantning och gam-
la jaktmetoder.

Vol. 3.

Fidol: 57 — 80.

Häftill 3 blad Teckningar.

Skriv endast på denna sida!

51.)

ACC. N:R. M. 7212 //

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Fjädern är våra skogars störste,
matnyttige, fågel. en gammal fjä-
dertupp kan väga upp till 12. skil-
pund, det vet jag av egen erfaren-
het. Gamla koppel har hårt kött,
ju äldre "Fjärkane desto gråare
hals och mackfjädrar." Det är vårt
att exakt beskriva fjädertuppens
färgskiftningar, men de äro i grått,
mörkblått och även vitt. Könan
är till färgen gulbrun i "spräck-
lig" färgskiftning och betydligt
mindre än tuppen. Obs! Om Has-
bon å borget är i tvivel vid köp av
fjäder om han är gammal eller ung,
så pröva följande råd, och Ni bliva
inbet bedragna. Fatta fjädern med
tummen och pekfinger i undre

52)

ACC. N:R. M. 7212:2.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Näbbhalvan. "Är fågeln gammal, så
bär näbbhalvan, men är fågeln ung,
så brytes^{den}, det är då fast och vinst.
Fjädern är av naturen skygg, men
killika ilsken. Han trives bäst i
stora Brarrskogar invid mossar
och vattendrag. Hans föda består
om sommaren av skogsbär, såsom
blåbär och lingon, men på vintern får
han nöja sig med hallbär och om
han därtill hittar någon möjli-
ka, som är bevänt med s.k. "tran-
bär" även enbär plockar han i sig
så "kragen" är fullproppad. Obs! På
hösten då havren mognar har
fjädern kalas. Hela fjäderkucen
hålla då stundom till i havren
på avlägsna mossodlingar, där

53.)

ACC. N:R. M. 7212:3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

dam stoppa sig sin fulla med hav-
re, men vad dam inket förmår för
lära framgar dam ner. Sam hålla
till dessa även sedan påden är in-
körd och äta spillväd bland stub-
ben. — Tjädrens parningstid är
på våren. Spelande Tjädrestoppe
och häna, som lyssnar på "Brud-
valsen" se teckning n:o 7. Det är en
minnes-teckning från mina unga
år, då jag gick efter stoppspelet.
Jag, som många andra, har varit
tänksynslös magat förstöra de
vackra påglammas "Bröllopspröj".
Egen reflex: Människan är ett för-
bannat rovdjur, som så brakar
sin makt i egenskap av "Skapelsets
hona." Inför underligt att det är

54.)

ACC. N:R. M. 7212 : 4.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

som det är i vår bistra, ädestunga,
fyllvara. — Sedan i medlet av mars
börjar fjäders parningstid om vå-
ren är vacker och fortgår till om-
kring 24. april. Obs! Man kan betyd-
ligt senare på höra fjäderspel, men
det är "flugtappar som blossas" lik-
som när småbarn skall lära ta-
la, efter sådant fjäderspel kan ej
jägaren gå och göra till Lagbrytare,
och bra är det. Obs! En fjädersupp
spelar ej ordentligt förrän han är
3. år. De bästa lekplattserna äro bass-
skogen invid massas och kärr. Där
kan toppen ritta mitt ute i kärr
i en ball och spela och hämnarna
ritta ankingen i ballarna, men van-
ligast går dam på punarna och back

55.)

ACC. N.R. M. 7212:5

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

lande instämma i "Blölopsfröjden".
Till man vara vitt på om toppen
spelar ordentligt följande morgon,
så skall man "tacka opphån" jä-
regående kväll i det samma kölen
går ner. När toppen "flår opp i trädet"
så hörs 3 hårda vingslag, som när-
mest liknar om jag med flata
handen hårt klappar på knäet
om jag bär en Lärstades skinn-
klädd byxa. Då "drär han åt sig
vingarna och griper om grenen med
sina stora klippfötter" (får) strax, som
detta är gjort så "Räper han ljud-
ligt 3 gånger, såvitt det är en spel-
toppe, men höres ej dessa "Räpning-
ar", då är det ingen 3-årstoppe och
han kan inte spela ordentligt.

56.)

ACC. N:R. M. 7212:6.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Redan vid kl: 2. på morgonen bör
Lagbryparen (jägaren) vara vid spel-
plattan. Spelet har 3. tempus. Först-
märkes "knäppningarna", vilka
låta, som om man släp i hop
två små, torra trästumpar. Om man
skulle översätta knäppningarna
ord så blev det "Pe-läpp, Pe-läpp o. s. v."
Andra tempot är "klunk". Den låter
ungefär, som om man hastigt drar
korken ur en pilsnerflaska. Ögan-
blickligen efter "klunk" följer "Siss-
ningen", den låter ungefär, som om
man med en grov brynsten drage
upeer eggen på en rostig Lic. Om-
der detta tempus hinner en van jäga-
re säga 3. klag framåt. Då hörs
"Sissar" varken hör eller ser han, han

58)

ACC. NR. M. 7212:7.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

märkte intet om man "Bamskjäfe"
kanam. Det är underligt, men en be-
pröva verklighet. Sack märke vi
bäst är att gå efter spelet tidigast på
morgonen innan kopperen hunnit
locka hänorna intill sig, fy dam
varskar kanam för jägarens när-
vara. Jag har hört bek. sett fjäder-
kupp på i farben att spela ett hänos-
nas ängsliga kackel intet det minst-
ka imponerat på kanam. Ovs! Men
då störfas sig en av hänorna direkt
på kanam; men då vet han att be-
ka rina snälla vingar. Sista spe-
let för morgonen heter "Solspelet".
Det spelas precis när solen går upp.
Kopperen slår solspelet på kopperen av
frädet, sen är det slut den dagen.

58.)

ACC. N:R. M. 7212:8.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Obs! Det är herrligt i den myvaknade na-
turen en vårmorgon. Om de unga vän-
ner, som läsa dessa uppteckningar,
vilja komma hit ett slag i slutet av
skundande mars; så fast jag är gam-
mal, så tror jag ändå jag skulle
våglada eder, så ni finge höra "Fjä-
derspelet." Obs! Men endast med det vil-
ket att Bässan får vara hemma. Vi
skola hava mänskliga känslor i or-
dens rätta bemärkelse mot naturen, som
blivit oss anförtradda! I mycket ska-
la vi följa Fädernas sedes, min inlet
i seden att höra "Prällspröjden" för
vår numera vackaste skogspägel. När
d. "speltoppar råkas en vårmorgon vil-
ket slagmål det blir om deras danser,"
Vi skulle blott se huru dom fluggar

59.)

ACC. N:R. M. 7212:9.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Fjäderhänan lägger sina ägg i ett enkelt
rede på ^{en} barken i en fördjupning i mossan
under någon buske. Redet benäm-
nas för "Fjäderhänchale" på vårt ort-
språk. Äggen äro större än vanliga
hänsågg. Skalen äro ljusbruna med
många mörkbruna fläckar på. Om
ett exakt antal ägg kan ej oppgivas.
Jag har funnit i baken 11 ägg. Samt-
ga djurvänner troe när de finna
ett sådant rede att den skola plocka
den hänan genant att rätta ner bus-
kar i jorden intill baken. Men låt
bli det; ty märker Hänan, sig obser-
verad, så plockar han fräd bort
ägg. Det tros, att fjäderhänan ruvar
äggen 28 dagar. Obs! Men exakta verklig-
heten säga vi inte att det är, för vi

60.)

ACC. N:R. M. 7212:10

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

har insett lyckats utröna det. När
ungarna framkamma ur äggen äro
dåm dunklädda och kunna följa
modren och behåva ej matas i boet.
Könnan har stor ankorgam ungarna.
Om man utan att utlösa deras närhet
skrämmes pägelkullen, så utträttes
Könnan sig för stor fara, hon spring-
er en till mötes med flaxande väng-
ar och söker att hindra tillseungar-
na gämbt sig, det ser ut som om hon
innek förmodade att flyga, men stor
ungarna äro gämba, så flyger hon.
Vi förstå att när dam äro så små
falla många offer för rovdjur.
En annan pieende är svår förhållande
vatten trycker och känna kan ej på dam
med lit större vatten firtas

61.)

ACC. NR. M. 7212 : //

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

I mina unga år voro vårt vilt lau-
ligt f.o.m 15de augusti f.o.m 15de februari
kommande år. Gräsanden var lau-
lig f.o.m. 15de juli till vatten fräsa
helt, då den flyttade. — Jag skall
nu tala om gamla jägmästares på
matnyttig fågel. Först Hjälaren och det
vis orren. I uråldrig tid gagnade
man Pilar och både även vid jakt.
Men man satte även ut "Inkärjor
för fågel å fästingarna i skogarna.
Gjälva smärjare var i äldsta tid an-
kunnat fågel eller senar, men i fä-
dernas och mitt minne av kunnat,
glädga de mässingbräd. Det var i lag
förljudet i min apperätt, men
vad bryr sig småpojkar om lag
och inte veta heller blott man kan

62.)

ACC. N:R. M. 7212:12.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

kringgå eller proktsa den. förärrigt var
det låtskillaga gamla, som lärde oss
göra snärjor. Obs! Man böjde ner en
liten spåstvig björk och kvittade av
grenarna i toppen, sen fäste man
där snärjans ena ända. Sen slagman
ner i marken ett par träpinnegräv,
som en spattverkäpp, så som stod
4. tum över jord på 12. tum avstånd
från varandra. Så skar man till en
10. tum lång "gillerstäng" lika grov och en
dita 2. tum lång "Gillerpinne" som
ambands på mitten med ett 12. tum
långt smalk, men starkt snöre och
spöcks matsatta ända bands också
i björkens topp. Så böjde man björ-
ken, tog och satte "gillerstängens
ena ända mot den ene av de i mar-

63)

ACC. N:R. M. 7212-13.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ken nerlagua pinnarna. Gillerpin-
nens" ena ända rattes och mot den and-
ra i marken inslague pinnen, sen rat-
tes gillerpinnens motsatta ända mot
gillerstångens fria ända stadigt, så gill-
ret vilade vägrat högt 3. Hem öfver
marken och så utspändes snaran
över "Gillerpinnen och gillerstången
och liksom havre instöddes. Då lades
många enbuskar i ämte ridor sti-
gen, så som bildade en låg gärdes-
gård, så att fågeln måtte gå mel-
lan buskarna och komma i snar-
an, då han vidrörde Gillerstång-
en. Se teckning N: 9 och läs nedan!!
Förklaring öfver teckning N: 9 "1. Verbojda
björken." "2-2. I marken inslagua pinnar-
na." "3. Gillerpinnen." "4. Gillerstången." "5. Snaran."

64)

ACC. N:R. M. 7212:14.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

"6. 6. 6. 6. Enbuskarna, som bildade den låga
gärdesgården." — Ett annat jakthätt,
som gagnades för fjäder och ore var
"Skytte för lock". Detta skytte bedrevs
i min ungdom i början av augus-
ti alltså 14. Här förräde fåglarna
voro lamliga. Det var risk för böfer,
men så lagom kringas. Fåken var den,
fåglarna just då låto sig bäst lo-
kas. Man "sprängde fågelkullen i mar-
ken åt alla håll. Lamliga gagnade
här till fågelhund, men jag flyckte hun-
den var besvärlig att redden ha i kajan
när man lockade. Sj han quistade och
åbakades, då han fick se fåglarna.
Obs! Så snart kullen blivit "sprängd",
så byggde man i hast en pravorrisk
riskoja av enbuskar och lade sig därinne.

65.)

ACC. N:R. M. 7212:15.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Efter 20-25 minuters lyftnad började hä-
man locka på ungarna, som svara-
de henne med en grovt vyllande
larm, som i ord kunde översättas med
"O-ju-a, O-ju-a." Ols! grovt utdraget
oljud såväl i början, som slutet. Så
efterhärade man noga ungarernas läte.
Så komma dam springande med
spräckta halsar, och så blev det kvall
och fall. Man borde skana alla
hänorna, ty på dem beror givet-
vis fågelstammens bestånd i första
hand. En fupp hinner gott befrukta
8-10. hänor. Orpfågelnegar lockades
precis på samma sätt, men dam
hadde ej så grovt lät som fjädern.
Bäst att vänta litet med att locka till
man fått höra ungarna, så är man viss.

66.)
Ett annat gammalt jaktsätt på ung-
fågel var jakt "för krånade hund."
Man lät (helst en till växten lika jä-
gghund) spränga kullen, som då var
mera förtigkammen, sy jakten dras
skrat efter som fåglarna blivit lock-
ta. Fåglarna fläga då upp i träden
på krånens halva höjd fäkt in i
stammen. När hunden upptäckte
någon fågel i något trä borde
han vara så dresserad att han ej gick
krånets alltför nära, framför allt ej
rusade upp mot krånstammen och
skorskände, sy då skrämd han
bort fåglarna. Hunden borde hålla
sig på v. r. r. avsänd från krån
och ge ett gläpps då och då. som
vägladd den smygande jägaren.

67)

ACC. N.R. M. 7212:17.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

hills han kom fågeln innan skottkäll.
Präda dessa jaktmetoder förekommer
inte nu hos oss. Förärrigt är här
ant effer vilt. Litet hjälar finnes här
ännu, men orre är ej nämnvärt.
I min ungdom var hos oss väldigt
gott om fågel. Kalla, klara vinter-
månar, då det var mycket en snö,
kunde jag räkna till 100-tal av dessa
fåglar, som sitta oppe i träden och
äta Tallbarr eller Björkknopp, men var
ära dem nu? Jag har sett 3. toppar
sitta oppe i vinter, men ingen orre.
Dessa fåglar borde några år helt för-
lysas, om dem icke helt skola bli
utrotade å våra orter. Till den-
na starka minskning bidrager ofö-
velaktigt de moderna "fågelstuderna."

68.)

ACC. N:R. M. 7212:18.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Det mest märkande av allfågelskyt-
te var "Skytte för blås". Se teckning
n: 8! Betymerligt att detta skytte insett
blev förbjudet förrän det blev. Det var
så, att hämnarna vore lättast att opp-
fäcka vid blås och bliva långt
kvar sittande. Man kunde börja den-
na nattjakt redan i september, då
månen gick i nedan, ty det måste
vara märkt. Man uppsökte kort före
solnergång en liten jäm högt liggan-
de plätt i närheten av Parkskogen.
Då var man försedd med 3 å 4 stösar
som benämndes "märkesstakar".
Då stod man stilla och lyssnade
på fjädrarnas uppslag på "natt-
säker". Oer! Sam vuxen tillbringar alltid
fjädern natten i något Bärträd.

69)

ACC. N:R. M. 7212:19.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Fjäderus "oppslag" låter (bildligt
kalat), som man med flata han-
den hårt klappade 3-4 slag på knäet,
om man bär en skinnbyxa. När
man hörde sådant "oppslag" på
lade man en "Märkestake" på jar-
den, så skaken pekade rätt åt det
oppslaget hördes. Så fortsatte man
att lysa och lägga ut märkes-
stakar tills "Embuskastaren" (koltras-
ten) slutat kvittra för kvällen.
Ly då hade fjädrarna intagit si-
na "nattsäten", så sen lämnade
man plattformen. Man borde vara minst
2 jägare när man "skjöt för blott".
Varje jägare måste på ryggen i rem
bära en "skäppepåse" fylld med "förespån".
(små träan av torr fjärvet.) En av jägar-

70.)

ACC. N.R. M. 7212:20

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

na borde hållt bära en dubbelpipig ka-
gelbörssa, men ej så stora skott, ty man
kom fåglarna nära. Den andre jäga-
ren bar en s. k. "Vaktlykta" se noga
teckning n:o 8! Det är en liten korgan
gravt bandjärn med plåtbotten. Lyck-
kan är fäst vid en lätt granstång
av s.-6. alnars längd. Lyckkan läg-
ges förspän, som användas. Stäm-
na fram till Märkesbakarna lägger
man vid ändan av en stake 2-3 brin-
nande spånar, som benämnas "kväts-
eld." Då går lyckbäraren 10. meter fram-
åt målet för att åter lägga en eld, den
andre jägaren står vid märket och vax-
lar 2. korta tag om blossbäraren är för
mycket åt höger, men ett kort tag om
han är för mycket åt vänster, men är han

71.)

ACC. N:R. M. 7212:21.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

rätt i linjen är man färdig, då lägger
han där åter en "Målseld". Så går
då jägaren till lyckbäraren och
man går 15. å 20 meter närmare målet
och lägger en tredje "målseld" detta
går lätt, då man i förväg ha-
va två. Sen är linjen uppmärkt
och med målseldarna, som rättel-
se när man strax målet. Så läg-
ges flera hörsprån i lyckan, jäga-
ren går med bössan i hand och lyck-
bäraren går ett par steg bort som
konant och lyser upp li träden det
är väldigt ljus. Fåglarna sitta med
sträckta halsar och spirra på blas-
set och så blir det knall och fall.
Tryggast sitter fåglarna då det är
julen mörkt och litet regnigt. När

72.)

ACC. N.R. M.7212:22.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

man så intet finner flera foglar i
den linjen vänder man ätes till Mär-
kestakarna. På återvägen släc-
ker man omsorgsfullt alla måls-
eldar, som helst böra utläggas på
stenar eller stenhällar, så dom ej
så lätt ankända omkring sig.
Så fortätter man att gå nästa lin-
je o.s.v. Det var ett fullt mördande
av fjäderfäglar. Obs! Obs! Orrfäglar
kan vaktas och skjutas precis på
samma sätt, men orren sitter ej så
tryggt som fjädern. Dessutom har
samliga orrar "nattsäkt" på mar-
ken andra i träden helst i ungskog
vid och uti gungfly. Där kan man
vid blottet få se fåglarna springa
bland tuvarna, så det gäller att skj-

så snabbt och präppsäkert. — Och!
 Ett annat jaktsätt på Gädes var i
 gammal tid "frys eller smygskytte".
 När mjuk snö fallit så när det var
 stilla väder så lutta Gjädrarna oppe
 i skogen och åt barr. För kreatur
 äro fåglarna alldrig rädda. Jag skif-
 pade mig 4. koptyda rävkädda tilliga
 färskinn och svepte om mig och så
 bank jag en kötkälla om halsen
 och skrakulade med den när jag
 smög i buskarna. Gjädrarna miss-
 länkte intet att jag "var ulven i få-
 rakläder"; jag smög många Gjädrar
 innan skottfäll och anbetörjde att
 dem "hannade i de sällare jaktmar-
 kerna"; ja det var i ungdomens da-
 gar, då jag orkade räda på skottfällarna.

En annan gammal jaktmetod var
att skjuta "Tjädertopp" i månsken. Se
det var så på hösten och förvinkren,
att ena små föll så sköta vi för
bloss, som uppskredat är, men när
det var månjukt, så gick ej den
jaktmetoden. Så råkade vi att vaka
ha opp" oss en eller annan gammal
topp helst där skogen var glesbr-
kade där ha nattsäte i enliga, sta-
ra, furor. Så gick man dit och för-
laksade toppen i det klara månjuk-
set, men det var på den tiden jag
(bildligt talat) hade kattägare. Nu
skall jag uppskreda en sann jakthi-
storia från ett sådant tillfälle.
Jag har blott en bröder "Engelbert",
jag var då 18. år och han 16. Vi bodde

75)
Så för vintern hos mor, som hyrde på
våra fädrens gård. Vi hade mycket hand-
träskeuing och kimmerhuggning i
den karkmande vintern. Så intill
Krokshults ägor gränsade byn Röl-
nagårds ägor. Vid byvägen från min
födelseby Krokshult stad & Röl-
nagårds ägor en stor furu kallad "Store kall."
Där hade flera nätter en stor topp
haft nattvår, det syntes av spill-
ningen under frädlet. Så vart det så
fullmånad. En afton tog bror Bössa
och gick ut 10 minuter före mig för att
vakta upp sig en topp. Jag tog och
min "Gårdslä" (bössa) och gick i samma
ärendet, men intet visste vi att vi
ginga båda att vakta på samma fi-
gel i furan. När bror fått upp samma

86.)

ACC. N.R. M. 7212:26.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Loppet som jag så gick han hem ett
 slag medan mänen steg upp på him-
 len; men jag lade mig i starren i
 "Brävnagård" kärllada, men samnade
 till så kl: var inemot 11. och mänen steg
 högt på himmelen; den stora hallen
 stod invid en gärdsgård i väg-
 kanten. Kunnun dit varnade jag den
 stora toppen på en söskolst bänk
 under kronan. "Gärdslan" flög till him-
 den, men då bliffrar det till på and-
 ra sidan gärdsgården. Toppen föll
 ner med utsträckta vingar, jag
 högg honom i skänkarna (fötterna)
 och som en blifst över vägen, så gån-
 de jag mig i de täta enbuskarna.
 Det tog några ögonblick för jagaren
 att gå över gärdsgården, dit där toppen

fallit, men inlet visste jag sprax,
att det var bror sam skjutit ka-
ram. Jag sam honom komma
och leka, "Besynnerligt, här föll han
ner," sade han till mig själv. "Men jag
skall hit & leka, så snart det blir i
dagningen," så gi då bror hemåt.
Hemma 25 meter på hemvägen
tog jag fatt honom med den stora
koppen i handen. Bror bligade, "Vad är
du här?" & jag sam skjutit ner den stora
koppen & inlet han finna honom.
Så börjar jag skratta och så antalar
jag hela loken för honom och han
skrattade av hjärtans lust. emellertid
så är koppen din ty du har skju-
tit honom, men bror sade: Vi ha aldrig
bytt vårt villbråd, och gör det inlet

78.)

ACC. NR. M. 7212 : 28.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

härefter halve koppem är din, och där-
vid blev det. — I närmast följän-
de skall jag skriva något om orren.
Orrens parningstid infaller vid samma
tid, så snart det blivit besläckas på
jorden; ty orrkuppen har sällan sin "bröl-
lopspräd" annat än på marken. Kelt
vill dam vara på Gungfly ibland
huvorna; ja h.o.m. på isfläckas mel-
lan huvorna. De gamla orrarna bör-
jar kuttra redan vid kl. 2. halv tre om
värmorgnarna och så "Bläsa" dam
rätt skarpt väsande, "Sjo-us!" Genom
att efterhärma orrkuppens Bläsning
ordentligt, så kan man gott locka
honom till sig om man i förväg
byggat sig en riskoja invid deras par-
ningsplats; jag har på detta sätt

79)

ACC. N:R. M. 7212:29.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

lockat fram och skjutit "Kuffecorras"
om vårmargarna, helst då det är vän-
ljunt. En egenhet hos orren är, att
när stor små är i annualkande, så
lägger han sig i snån och låter små
när sig. Så ligger han i 3. dygn: ma-
dan avädrat går över, men när han
legat $1\frac{1}{2}$ dygn, så vänder han sig mot
huvudet blärbat han först hade hjä-
len, så de fjäderna. Detta är mycket
roligt, fjannarsvare det väl inlett
riktigt med spinnigåt båda hål-
len. Orrhånan, lägger sina ägg i
ett rede (=bale) på marken nära vat-
ten likasam fjäderhånan. Bögen
äro till utseende och antal lika sam-
fjäderhånan, men mindre. Det tras
att orrhånan ruvar sina ägg i 24.

80.)

ACC. N:R. M. 7212:30.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

dygn. Ungarna äro vid framkamster
dunklädda och följa strax maderu.
Orrens fjäda är i regel dunkamma, som
hjäderns och lunnadskättet f. ö. ungefär
dunkamma. Som redan uppteck-
nats, så äro ock våra jaktmetoder
på orre nästan de samma, som hjäderns.
Det är den skillnaden att ville utman-
ra lagbrytare och skjuta orre i par-
nings tiden, så måste man från en
"Orrköja" (risköja) locka orren till ryggen
till hjädern gick man efter "Foppaspett".
Så var skillnaden den vidare, att
orren gärna slag till för "Bullvare",
men i det fallet var hjädern trög.
Bullvarenskytte började i skasam
härken så snart träden voro av-
lävade och fortgick till 15de februari

N. 7212:31.

Nº 8. "Spelande Tjädertoppe." Bredvid
i en mindre tall sitter fästingän
=(Tjäderkänna) och lyssnar på "Brud-
valsen." Minnesbeteckning från
mina yngre år

ACC. N:R

M 7212 :32.

Landskap:

Småland.

Upptecknat av:

Erla Viking

Härad:

Uppvidinge, m. f.

Adress:

Furåkra "Kräksmåla"

Socken:

Hghult, m. f.

Berättat av:

Erla Viking, m. f.

Uppteckningsår:

1941

Född år

1884 i Hghults socken

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M 7212:33

Landskap: Småland.

Upptecknat av: Carl Viking

Härad: Ulpsvidinge, m. p.

Adress: Turåkra, Kråksmåla

Socken: Ålgult, m. p.

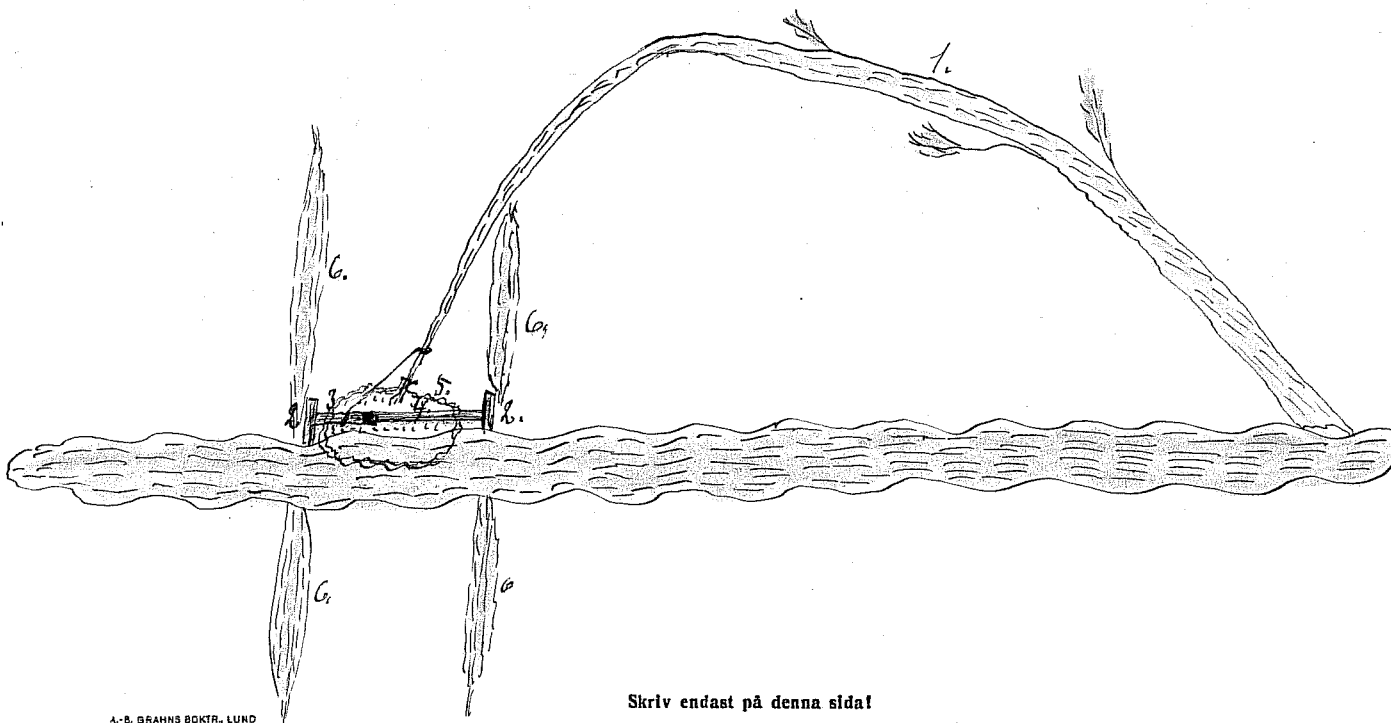
Berättat av: Carl Viking

Uppteckningsår: 1941

Född år 1874 i Ålgults socken

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVN^o 9. "Gillrad svärja för fjäder och orre."

Åldrigt motiv från Ålgult, m. p.

Skriv endast på denna sida!